

IS NOU a jeho modul Applicant

IS NOU je Informační systém národního odrůdového úřadu (IS NOU), který poskytuje systémovou podporu pro výkon agend Národního odrůdového úřadu. Úlohou modulu Samoobslužného portálu, jako komponenty zajišťující vstup dat do IS NOU je zejména:

- poskytovat on-line webové formuláře pro provádění všech typů správních a jiných úkonů ve vztahu k registraci, ochraně práv k odrůdám a doporučování odrůd,
- poskytovat informace o realizovaných úkonech subjektem a stavu souvisejícího řízení,
- zpracovávat informace o žadatelích, odrůdách a žádostech a předávat tyto informace do Spisové služby Objednatele a IS NOU.

Výčet typů on-line webových formulářů a souvisejících technických dotazníků spolu se základní podobou těchto formulářů a dotazníků jsou uvedeny v Příloze č.2 Přehled formulářů, obsažené ve výzvě k podání nabídek vyhlášené Objednatelem pod názvem „Návrh a implementace univerzálního Samoobslužného veřejného portálu ÚKZÚZ pro elektronické podání a souvisejících komponent pro zajištění funkcionality modulu Applicant IS NOU“. Základní informace o funkcionalitách a požadavcích na jednotlivé komponenty tvořící řešení jsou uvedeny dále v této Příloze č. 1. Detailní požadavky na implementaci výše uvedených funkcionalit jsou předmětem Úvodní analýzy.

Služby národní identitní autority NIA

NIA je Národní bod pro identifikaci a autentizaci umožňující přihlašování se k elektronickým službám, zejména službám veřejné správy. NIA zprostředkovává přístup poskytovatelů služeb veřejné správy k identitám přistupujících uživatelů a jejími hlavními úkoly jsou:

- podpora procesu elektronické identifikace a autentizace prostřednictvím registrovaných systémů,
- role uzlu pro naplnění požadavků interoperability národních identit, který podporuje napojení na další evropské ohlášené identitní systémy,
- vedení údajů (udržuje vazbu mezi základní identitou fyzické osoby v Registru obyvatel a elektronickou identitou registrovanou v kvalifikovaném systému elektronické identifikace).

Zahraniční uživatelé z identitního prostoru EU přistupující k Samoobslužnému portálu ÚKZÚZ budou autentizováni NIA a do portálu bude předávána pouze informace o identitě v podobě SAML 2 tokenu. Portál bude odpovědný za provedení autorizace uživatele pro použití webové aplikace Portálu a pro elektronické podání jménem zastupovaných subjektů (pokud uživatel nepodává za sebe jako fyzickou osobu – tedy přímo za přistupující identitu). Informace o identitách, zastupovaných subjektech a zmocnění fyzických osob pro úkony, ve kterých lze právnické subjekty zastupovat, bude čerpat z externího systému, Registru identit a zmocnění, prostřednictvím konzumace příslušných webových služeb.

Vzhledem k tomu, že komponenty Autentizační komponenta a Registr identit a zmocnění nebudou v okamžiku implementace a předání Samoobslužného portálu k dispozici ve finální produkční verzi, bude samoobslužný portál vyvíjen, testován a akceptován oproti simulovaným (mock) instancím webových služeb připravenými Objednatelem včetně mock dat. Podklady pro návrh a implementaci mock služeb poskytne Objednatel v průběhu Úvodní analýzy. Zároveň musí Samoobslužný portál umožňovat autentizaci oproti standardním identitním systémům Objednatele (LDAP) a dále vytvoření a použití lokální identity pro případ, že by nebylo pro autentizaci klienta možné využít žádnou z uvedených metod.

Spisová služba

Spisová služba je informačním systémem Objednatele poskytujícím funkcionality spisové služby v souladu s Národním standardem pro elektronické systémy spisové služby. Spisová služba je

postavena na technologii společnosti ICZ a.s. a pro komunikaci a integraci nabízí sadu webových služeb.

Registr identit, subjektů a zmocnění

Registr identit, subjektů a zmocnění (RIZ) je uvažovaná budoucí samostatná aplikace, se kterou bude Samoobslužný portál integrován. RIZ by měl plnit několik základních funkcí:

- Eviduje profily identit právnických a fyzických osob a obecně, v rámci ÚEP opakovaně zadávané, informace k subjektům, které je možné automaticky přednačítat do formulářů;
- Eviduje a spravuje zmocnění identit pro ÚEP úkony jménem evidovaných subjektů;

Každé identitě může být pro jeden nebo více subjektů přiděleno oprávnění připravovat, odesílat či nahlížet na podání ve formě celé životní situace, životní události či úkonu a zobrazovat data z informačních systémů Objednatele náležící zastupované právnické osobě. Oprávnění je možné definovat na předem danou dobu, po uplynutí které oprávnění automaticky zaniká. Oprávněným identitám za subjekt pak mohou být pravidelně posílány výpisy nastavených oprávnění s požadavkem na jejich ověření. RIZ dále obsahuje informace o zmocnění fyzických osob přistupovat k aplikacím a datům v nich spravovaných jménem zastupovaných osob. (Toto je mimo samotného přístupu do aplikací vyžadováno zejména z důvodů automatického získání dat z aplikací rezortu Objednatele za účelem jejich předvyplnění do formulářů).

- Obsahuje podkladová data pro anebo přímo veřejně publikuje katalog životních situací, životních událostí, úkonů a souvisejících formulářů. Na tato data jsou napojena oprávnění pro zastupování v jednotlivých úkonech;
- Eviduje informace, jakými kanály a formuláři lze aktuálně vyřídit životní situaci, životní událost či úkon. Jeden formulář může být určen pro celou životní událost, situaci, úkon či více situací, událostí a úkonů. Zároveň mohou být životní situace, událost či úkon obslouženy více formuláři;
- Poskytuje webové služby pro přístup k informacím v RIZ pro všechny oprávněné systémy a aplikace Objednatele;
- Poskytuje vzdáleně přístupné webové rozhraní umožňující subjektům a odpovědným osobám spravovat zmocnění a spravovatelné informace o identitách a subjektech.

Integrace s RIZ bude realizována využitím a voláním webových služeb ze strany Samoobslužného portálu, přičemž ověření bude provedeno využitím klientského systémového certifikátu. Součástí předmětu plnění je návrh a implementace integrace oproti simulovaným instancím RIZ služeb, jak je uvedeno dále v této Příloze č. 1.

Autentizační komponenta

Autentizační komponenta je sdílenou komponentou Objednatele zprostředkující přístup k identitním službám NIA a lokálním identitním Objednatele. Jednotlivé aplikace Objednatele tak nemusí individuálně řešit integraci na služby NIA anebo jiné identitní systémy. Autentizační komponenta s NIA a jinými identitními systémy vykomunikuje vše potřebné a v případě úspěšné autentizace zašle portálu informaci o úspěšně přihlášené identitě v podobě SAML 2 tokenu. Mezi Samoobslužným portálem/Formulářovým serverem, Autentizační komponentou a NIA bude vytvořen vztah důvěry.

Vzhledem k pravděpodobnému využití aplikačního serveru Tomcat pro provoz formulářového serveru, bude v rámci plnění třeba provést rozšíření funkcionalit Tomcat o funkcionalitu pro příjem SAML 2 tokenu, pravděpodobně ve formě servlet filter, umožňující přebírat informace ze SAML 2 token a tyto informace předávat jako parametry webové aplikaci formulářového serveru. Veškeré takto předané informace musí být možné použít pro autorizaci uživatele a dále pro naplnění či řízení logiky formulářů. Autentizační komponenta nebude v okamžiku implementace Samoobslužného portálu k dispozici v produkční verzi. Implementace integrace bude provedena oproti mock instancí. Návrh detailního řešení integrace formulářového serveru Autentizační komponentu spolu s návrhem a implementací mock instancí služeb této komponenty je předmětem Úvodní analýzy.

Objednatel v průběhu Úvodní analýzy poskytne informace o plánované podobě Autentizační komponenty, aby bylo možné navrhnout a implementovat mock verzi rozhraní.

Archiv formulářových podání

Archiv formulářových podání je XML anebo jiná databáze určená pro uložení a archivaci všech odeslaných, typicky elektronicky podepsaných, formulářových podání. Data jsou v archivní databázi uložena ve formě XML souboru pravděpodobně elektronicky podepsaného koncovým uživatelem. Záznamy v archivu formulářových podání budou typicky využívány v případě nesrovnalostí, chyb komunikace ÚEP komponent anebo interních či externích auditů. Přístup do archivu formulářových podání bude realizován využitím standardního webového rozhraní eXist DB či jiného databázového rozhraní a bude umožněn pouze vybraným proškoleným uživatelům.

Detailní návrh podoby ukládání formulářových dat do archivu podání a jejich případné ukládání v klientem podepsané podobě jsou předmětem Úvodní analýzy. Do doby nasazení klientské podepisovací komponenty, jak je uvedeno dále v této Příloze č. 1, budou odeslaná data podání do archivu podání ukládána v nepodepsané podobě. Archiv musí být navržen tak, aby uložení podepsaných dat podporoval.

Formulářový server

Formulářový server je klíčovou komponentou Samoobslužného portálu poskytující funkcionalitu webových online formulářů. Jedná se o univerzální komponentu, která bude do budoucna poskytovat formuláře nejen pro IS NOU modul Applicant, ale i pro další agendy a systémy vyžadující příjem informací cestou úplného elektronického podání.

Hlavními funkcionalitami formulářového serveru jsou zejména:

- grafický návrh webových formulářů,
- běžné zobrazování, vyplňování a automatické doplňování hodnot formulářů,
- členění formulářů do navigovatelných sekcí,
- dopočítávání hodnot polí a dynamické překreslování formulářů,
- kontrola chyb a povinnosti polí,
- zobrazení nápovědy pro jednotlivá pole,
- odesílání dat,
- komunikace s integrovanými systémy prostřednictvím webových služeb,
- export dat do PDF/A šablon, generování potvrzení o odeslání podání, zajištění jeho pečetení a časového razítkování,
- odesílání dat v podobě XML souborů a PDF/A do jiných systémů,
- nahrávání souborových příloh připojených k formulářům do dedikovaného úložiště, spuštění antivirových kontrol a zobrazení informace o chybě koncovému uživateli při odesílání dat v případě identifikace viru, nepovoleného typu souboru či vyšší než povolené velikosti,
- poskytování komponent a funkcionalit pro výstavbu ostatních částí Samoobslužného portálu, např. přehledu odeslaných podání s náhledem na jejich stav.

Jak je uvedeno výše, byla pro realizaci formulářového serveru zvolena open source technologie Orbeon Forms založená na standardu XForms. Technologie Orbeon Forms zahrnuje vlastní webové rozhraní, které je možné využít nejen pro implementaci webových formulářů, ale i pro výstavbu dalších částí Samoobslužného portálu. Webové rozhraní Orbeon Forms je rozděleno na dvě části:

- FormRunner – určené pro běžné uživatele, poskytující funkcionality pro vyplnění a odeslání formulářů a přehled odeslaných podání. Rozhraní pro běžné uživatele musí být plně lokalizováno do českého a anglického jazyka s možností výběru jazyka z menu. Rozhraní musí být vizuálně upraveno do grafického stylu, jež bude v souladu s grafickým stylem webových aplikací provozovaných ÚKZÚZ. Požadavky na vzhled rozhraní včetně obrázků

a dalších podkladů pro přizpůsobení webové aplikace budou předány Dodavateli. Lokalizace nezahrnuje pouze jazykové mutace, ale i formáty čísel, datumu, času, měny a další specifická nastavení;

- Form Builder – určené pro grafický návrh definic formulářů. Rozhraní bude určeno proškoleným osobám na straně ÚKZUZ a postačuje jeho výchozí lokalizace do anglického jazyka.

Výchozí podoba formulářového serveru Orbeon Forms nezahrnuje funkcionality pro uložení pracovních dat formulářů do XML souborů na lokální stanici klienta a opětovné načtení těchto dat do formuláře. Zároveň ve výchozím stavu není podporováno elektronické podepisování dat založené na kvalifikovaném certifikátu koncového uživatele. Pro naplnění těchto a dalších požadavků, které nejsou pokryty výchozí funkcionalitou formulářového serveru, je předmětem plnění návrh a implementace Pomocných komponent Samoobslužného portálu poskytujících chybějící funkcionality. Detailní informace o Pomocných komponentách je uvedena v kapitole Pomocné komponenty.

Katalog formulářů

Katalog formulářů je dílčí část Samoobslužného portálu poskytující/veřejně publikující informace o dostupných životních situacích, událostech a úkonech, které lze učinit cestou ÚEP spolu s přehledem a rozcestníkem elektronických formulářů pro tyto úkony určených. Komponenta úzce spolupracuje s komponentou Registr identit, subjektů a zmocnění (RIZ), ze které čerpá informace, jaké relevantní životní situace, události a související formuláře pro přihlášenou identitu a zastupovaný subjekt zobrazit. Fyzické osobě tak například nebudou nabízeny životní situace a formuláře určené pro právnické osoby. Katalog by měl být přehledně hierarchicky organizován a měl by nabízet možnost vyhledávání dle názvu životní situace, události, úkonu či formuláře. Katalog formulářů bude integrován s RIZ prostřednictvím webových služeb. Ověření bude realizováno využitím klientského systémového certifikátu. Do doby nasazení RIZ v prostředí Objednatele bude Katalog formulářů čerpat informace o dostupných životních situacích, formulářích atd. z mock služby implementované, jako součást předmětu plnění. Mock služba bude obsahovat statický výčet všech dostupných formulářů bez logiky rozhodující dle kontextu, jaký formulář zobrazit. Informace o plánované podobě webových služeb RIZ budou Zhotoviteli poskytnuty Objednatelem v průběhu Úvodní analýzy.

Přehled odeslaných formulářových podání

Samoobslužný portál bude obsahovat část prezentující přehled minulých podání učiněných přihlášenou identitou anebo jménem osoby, kterou přihlášená identita právě zastupuje. 11/21

Každému uživateli/identitě bude zobrazen pouze přehled jím realizovaných podání. Přehled podání bude obsahovat informace o průběhu a stavu zpracování jednotlivých podání. Za tímto účelem bude komponenta komunikovat s IS NOU či jinými systémy Objednatele, aby zjistila a následně prezentovala aktuální stav podání tak, jak je evidován v IS NOU či v těchto systémech.

Z přehledu odeslaných formulářových podání bude možné odeslat opravné podání. Funkcionalita bude umožňovat vybrat historické podání, které požaduje klient opravit, otevřít toto podání v editačním režimu, upravit a opakovaně odeslat. Z pohledu zpracování se jedná o zcela nové podání, které bude opatřeno svým vlastním identifikátorem formulářového podání a číslem jednacím, které bude předáno do Spisové služby Objednatele. Toto platí i pro opravy zahrnující změnu přiložených souborů, v rámci kterého dojde k přepočtení kontrolního součtu přiložených souborů a tedy ke změně hlavních dat formuláře. V případě integrace na IS NOU nebude opravné podání přímo zasíláno do IS NOU. Namísto toho bude ve formě PDF/A a přiložených souborů podstoupeno pověřené osobě na straně Objednatele, která ověří, že změny nejsou v konfliktu s aktuálním stavem zpracování žádosti v IS NOU a změny poté zpropaguje do IS NOU manuálně. Způsob předání takových opravných podání pověřené osobě bude určen v průběhu analýzy, jež je součástí plnění.